

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Център за оценка на риска
по хранителната верига

Анализ на данните, получени от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) за месец януари 2024 г.

Общият брой нотификации за месец **януари 2024 г.** е **389**. Сигналите в категория храни са най-много – **364**, за фуражите – **14**, а за материалите в контакт с храни – **11** (фиг. 1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **100** нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – **12** нотификации: наличие на пестицидни остатъци в ананас от Гана и в лозови листа от Египет; кадмий в пипер от Мароко; наличие на алергени в зеленчуци от Франция; охратоксин А в сушени смокини от Турция; наличие на чужди тела (парчета дърво) в партида сушени плодове от Канада; флоникамид в тиквички от Израел; диметоат и ламбда-цихалотрин

Amber Green White

1618, гр. София, бул. "Цар Борис III" № 136; тел. +359 2 427 30 56
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

в мандарини от Египет; **чужди тела (парчета черна пластмаса)** в замразени малини и други горски плодове от Швейцария; **фосмет и диметоат** в портокали от Италия; **наличие на *Bacillus cereus*** в сушени гъби от Китай и **наличие на афлатоксин В1** в сушени смокини от Гърция.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 10 нотификации: **високо съдържание на витамин В6** във формула за кърмачета и малки деца от Германия и Обединеното кралство; **наличие на неразрешени съставки (канабиноиди)** в хранителни добавки от Чехия; **наличие на тетраhydroканабинол (ТНС) и на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (СВD)** в хранителни добавки от Швейцария; **наличие на забранената сусбстанция йохимбинов хидрохлорид** в хранителна добавка от САЩ; **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в хранителна добавка от Норвегия; **наличие на тадалафил** в хранителни добавки от Португалия; **наличие на неразрешената субстанция йохимбин** в хранителна добавка от Швейцария; **възможно наличие на *Cronobacter sakazakii*** в няколко партии с формула за кърмачета от САЩ; ***Salmonella spp.*** в моринга на прах от Танзания и **наличие на силденафил** в хранителни добавки от Турция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 9 нотификации: **наличие на хлорпирифос** в ленено семе от Казахстан, в черен фасул от Обединеното кралство и в жълта леща от Индия; **наличие на афлатоксини** във фъстъци от САЩ и от Боливия, в шамфъстък от Иран и в бадеми от Испания; **високи нива на опиумни алкалоиди** в маково семе от Испания и **наличие на хидроцианова киселина** в кайсиеви ядки от Пакистан.

Други хранителни продукти/смесени – 8 нотификации: **неотразен на етикета алерген (серен диоксид)** в сушени кайсии от Ливан; **наличие на компоненти от минерални масла (MOSH и MOAH)** в брашно от нахут от Обединеното кралство; **недеклариран алерген (мляко)** в закуски от Холандия; **високо съдържание на йод** в сушени морски водорасли от Китай; **липса на проследяемост на суровините** за хранителни заготовки от Италия; **наличие на *Salmonella*** в шаурма (вид ястие с месо на шиш от Близкия изток) от Холандия; **пирилизидинови алкалоиди** в Polen от Испания и **наличие на канабиноиди** в различни продукти с неизвестен произход.

Птиче месо и продукти от него – 8 нотификации: ***Salmonella enterica ser. Infantis*** в замразен пилешки кебап от Чехия и в замразена пилешка кайма от

Холандия; **наличие на *Listeria monocytogenes*** в пилешки филета от Франция; **неточен срок на годност** за месни продукти от Белгия; ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в пилешки продукти от Холандия; ***Salmonella*** в пилешки продукт, също от Холандия; ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*, *Salmonella enterica ser. Infantis*** и ***Salmonella paratyphi*** в пилешка кайма от Холандия и **наличие на *Listeria monocytogenes*** и ***Salmonella*** в месно руло с патешко месо от Франция.

Зърнени и тестени изделия – **6 нотификации: наличие на чужди тела (метални частици)** в препакетиранни кроасани от Франция; **миризма на минерално масло** в ориз от Индия; **чуждо тяло** в кроасан с шунка и сирене от Словакия; **недеклариран алерген (мляко)** в царевични бисквити от Китай; **недеклариран алерген (кашу)** в мюсли от Южна Африка и **наличие на компоненти от минерални масла** в ориз от Пакистан.

Сладкарски изделия – **6 нотификации: *Salmonella spp.*** в халва със сусам от Полша; **наличие на тетраhydroканабинол (ТНС)** в сладкиши от Чехия; **наличие на неразрешени добавки (Е 407 – карагенан и Е 410 – гума локуст бийн)** в желирани бонбони от Китай; **наличие на чуждо тяло (метален пирон)** в близалка от Китай; **хексахидроканабинол (ННС)** в плодови дъвки от Чехия и **наличие на канабиноиди** в сладки с неизвестен произход.

Риба и рибни продукти – **6 нотификации: наличие на *Listeria monocytogenes*** в пушена шотландска съомга (*Salmo salar*) от Литва и от Естония; **високо съдържание на живак** в риба тон от Италия и в замразена акула мако от Испания; **рибен продукт без изкормване (чистене)** от Полша и **наличие на хистамин** в замразен сандвич с риба тон от Холандия.

Билки и подправки – **6 нотификации: наличие на пирилизидинови алкалоиди** в орегано от Турция и от Гърция и в сушени листа от магданоз от Полша; **етиленов оксид** в микс от подправки от Пакистан; **недеклариран алерген (целина)** в подправки за зеленчуци с морска сол от Словакия и **високи нива на бензо(а)пирен** в черен пипер от Турция.

Фуражни суровини – **4 нотификации: голямо количество на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в соеви зърна от Франция (2) и в слънчогледови семки от Украйна и **наличие на *Salmonella enterica ser. Montevideo*** в кучешки играчки за дъвчене от Франция.

Готови ястия и закуски – 4 нотификации: сгрешен срок на годност на етикета на съставки стимулиращи апетита от Белгия; **наличие на *Listeria monocytogenes*** в нем чуа (ферментирало ястие от свинско месо от виетнамската кухня) от Франция; **наличие на серен диоксид** в сушени кайсии от Афганистан и **високо съдържание на капсаicin и липса на информация на етикета на чипсове** от Индия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: наличие на **норовирус** в миди от Франция (3).

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 3 нотификации: наличие на **пирилизидинови алкалоиди** в чай от Германия и в чай от лайка от Чехия и **наличие на чуждо тяло (парче пластмаса)** в шоколадово блокче от Швейцария.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: наличие на **първични ароматни амини** от пластмасови кухненски щипци от Словения; **миграция на 3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD)** от капак от Тайван и **наличие на фталати** в хартиени чинии от Испания.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: сгрешен срок на годност на етикета на говежда кайма с ориенталски подправки от Холандия; **наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в колбас с чесън от Полша и **вероятно контаминиране със *Salmonella*** на бургери с телешко месо от Холандия.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: наличие на ***Listeria monocytogenes*** в сирене горгонзола от Италия и в нарязано сирене „Raclette“ от Франция и **наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в охладено сирене от Франция.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: **недеклариран алерген (сулфит)** на етикета на скариди от Индия и **наличие на *Vibrio vulnificus*** в уловени диви скариди, също от Индия.

Супи, сосове и подправки – 2 нотификации: наличие на **чуждо тяло (парче стъкло)** в сос за паста от Италия и **наличие на чуждо тяло (стъклен фрагмент)** в сос песто, също от Италия.

Мазнини и масла – 1 нотификация: **високо ниво на тетраhydroканабинол (THC)** в конопено олио от Литва.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: вероятно наличие на чужди тела (парчета стъкло) в буркани с мед от Белгия.

За месец януари 2024 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Франция с 13 нотификации, следвана от Холандия с 9 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС – 136 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 47 нотификации: наличие на афлатоксини в сушени смокини от Турция (13); хлорпирифос-метил в мандарини от Турция (3), в грейпфрути от Турция (2) и в лимони, също от Турция; наличие на хлорпирифос в портокали от Египет (2) и в смесена салата от Република Северна Македония; наличие на хлорпирифос-метил и бупрофезин в пресни грейпфрути от Турция и в портокали, също от Турция; наличие на пестицидни остатъци в чили от Виетнам и в домати от Турция; множество пестицидни остатъци в зеленчуци от Индия и в плодове от Колумбия; високи нива на бифентрин и хлорпирифос в сушени ябълки от Украйна; тебуконазол в пресни чушки от Турция; тебуфенпирад в пресни чушки от Турция; пропиконазол в портокали от Турция; хлорпрофам в портокали от Египет; пропаргит в замразени чушки, също от Египет; наличие на охратоксин А в сушени стафиди от Узбекистан; наличие на вредителя бобова дървеница (*Acanthoscelides obtectus*) във фасул от Перу; бупрофезин в лимони от Турция; форхлорфенурон в плодове питахая от Виетнам; циперметрин в чушки от Уганда; наличие на неразрешените субстанции пропамокарб и тиаметоксам в плодове гуава от Индия; хлорфенапир и форхлорфенурон в плодове питахая от Виетнам; наличие на металаксил, зоксамид и тебуконазол в плодове нар от Турция; тиофанат-метил в зеленчуци от Индия; трициклазол в зеленчуци от Индия; наличие на клотианидин, флуопирам и тиаметоксам в плодове гуава, също от Индия; хлорфенапир и ламбда-цихалотрин в чили от Кения и наличие на пропамокарб в плодове питахая от Виетнам.

Ядки, продукти от ядки и семена – 41 нотификации: наличие на афлатоксини в шамфъстък от Турция (9), от Иран (6) и от САЩ (2), във фъстъци от Египет (6), от САЩ (4) и от Китай (2), във фъстъчено масло от Индия (2) и в лешници от Грузия; *Salmonella spp.* в сусам от Нигерия (3) и от Индия; липса на здравен сертификат за фъстъци от Египет и за сусам от Уганда; неразрешени

нови храни (зърна тепари и ядки арека (бетел)) от Индия и наличие на листа от сминдух (*Trigonella foenum grecum*) с печени фъстъци от Индия.

Зърнени и тестени изделия – 11 нотификации: наличие на пестицидни остатъци в ориз от Пакистан (2); хлорпирифос-етил в ориз от Пакистан (2); наличие на хлорпирифос в ориз от Индия, в „Moong dal“ (вид азиатско ястие с боб мунг) от Дубай и в ориз басмати от Пакистан; наличие на неразрешени добавки (E 339i – мононатриев фосфат, E 450ii – натриев тетрапирофосфат, E 452i – натриев хексаметафосфат и E 341 – калциеви фосфати) в готова юфка с подправки и сосове от Бразилия; наличие на ацетамиприд в ориз от Пакистан; имидаклоприд, тиаметоксам и трициклазол в ориз от Индия и наличие на неразрешени растителни видове в бисквити от Индия.

Билки и подправки – 7 нотификации: *Salmonella* в магданоз от Египет и в подправки от Кот Дивоар; липса на входяща документация на зелен кардамон от Индия; наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил в черен кимион от Индия; наличие на остатъци от неразрешени пестициди в семки от кимион от Индия; пестициди в кимион на прах, също от Индия и наличие на афлатоксини в индийско орехче от Индонезия.

Птиче месо и продукти от него – 7 нотификации: наличие на хлорат в продукти от птиче месо от Китай (4); влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига по време на транспорт на охладено пилешко месо от Украйна; подозрение за фалшификация (различен номер на кутиите, в сертификата и на контейнера) за партида с печени патици от Китай и наличие на *Salmonella spp.* в заготовки от пилешко месо от Бразилия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 6 нотификации: наличие на силденафил в билкова микстура от Турция и в хранителни добавки, също от Турция; наличие на неразрешената нова хранителна съставка пребиотична смес с фаги, без фибри в хранителни добавки от САЩ; неразрешени нови хранителни съставки: спори от *Streptomyces* и смес от бактериофаги в хранителна добавка от САЩ; високи нива на ниацин (никотинова киселина) в хранителни добавки от Обединеното кралство и наличие на добавката E 171 – титаниев диоксид в хранителни добавки от България.

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: карбонати в пангасиус от Виетнам; наличие на хистамин в консервирана риба тон от Индонезия; наличие

на ларви на *Anisakis simplex* на замразени филета от риба михалица (*Genypterus capensis*) от Южна Африка и влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на съомга от Чили.

Яйца и яйчни продукти – 3 нотификации: липса на идентификационна марка за яйца от Украйна (3).

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: наличие на следи от неразрешени пестициди в чай от Тайван и наличие на хлорпирифос в черен чай от Южна Корея.

Алкохолни напитки – 1 нотификация: неподходяща температура за транспорт на алкохолни напитки от Беларус.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на миди от Чили.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: октопод без данни за установяване на произход върху опаковката от Венецуела.

Мазнини и масла – 1 нотификация: високо съдържание на глицидол в слънчогледово олио от Украйна.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: високо ниво на миграция на първични ароматни амини от кухненски прибори от Китай.

Натурални минерални води – 1 нотификация: наличие на неразрешени натурални минерални води от Русия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: наличие на етиленов оксид в екстракт от *Centella asiatica* от Индия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: наличие на нови неразрешени храни (*Echinochloa colona* и *Vigna acontifolia*) в закуски от Индия.

През месец януари 2024 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Турция с 38 нотификации, следвана от Индия с 19 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 83 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 15 нотификации: хлорпирифос в ягоди от Египет и в грейпфрути от Китай; **наличие на охратоксин А** в стафиди от Турция и в сушени смокини от Испания; **наличие на афлатоксини** във фъстъци от Парагвай; **карбофуран** в зърна от аспарагус от Шри Ланка; **диметоат и ометоат** в плод рамбутан от Тайланд; **наличие на пестицидни остатъци** в спанак от Того; **наличие на субстанцията 2-метил-4-хлорфеноксиоцетна киселина (МСРА)** в портокали от Испания; **каптан** в сладък грах от Кения; **ацетамиприд** в десертно грозде от Турция; **наличие на ацетамиприд, имазалил и пириметанил** в зеленчуци от Испания; **хлорпирифос-етил** в плодове лайм от Бразилия; **оксамил** в моркови от Египет и **прохлораз** в зимни пъпеши от Китай.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 9 нотификации: **наличие на норовируси** в миди от Франция (4), от Холандия (2) и в японски миди (*Crassostrea gigas*) от Франция (2) и **голямо количество на *Escherichia coli*** в миди от Италия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 8 нотификации: **неразрешена нова храна масло от ему** в хранителна добавка от САЩ; **наличие на сибутрамин** в хранителна добавка от Турция; **изтегляне от пазара на хранителна добавка, която съдържа монаколин К** от Холандия; **изтегляне от пазара на хранителни добавки, поради наличие на неразрешени субстанции** от Холандия; **откриване на съставката 5-хидрокситриптофан (5-НТР)** от семена на *Griffonia simplicifolia* в хранителна добавка от Обединеното кралство; **наличие на субстанцията барбалоин (алоин)** в състава на хранителна добавка с Aloe vera от Полша; **наличие на неразрешената съставка никотинамид мононуклеотид (NMN)** в хранителни добавки от Полша и **подозрение за контаминиране с *Cronobacter sakazakii*** в храна за специални медицински нужди от САЩ.

Ядки, продукти от ядки и семена – 8 нотификации: **наличие на афлатоксини** във фъстъци от САЩ (5) и от Аржентина (2) и в бразилски ядки от Боливия.

Риба и рибни продукти – 7 нотификации: **високо съдържание на хистамин** в натурална консервирана риба тон от Сейшелските острови, в замразена риба тон от Виетнам, в консервирани сардини от Мароко и в замразени филета от риба тон от Индия; ***Salmonella spp.*** в замразени филета от риба треска от Китай;

наличие на *Listeria monocytogenes* в пушена съомга от Литва и високо съдържание на живак в охладена риба меч от Испания.

Сладкарски изделия – 4 нотификации: неразрешено влагане на хранителната добавка Е 171 – титаниев диоксид в сладкиши от Обединеното кралство и в сладки от Украйна; недеклаиран алерген (соя) в близалки с плодов вкус от Тайван и високо съдържание на акриламид в сладки от Украйна.

Ракообразни и продукти от тях – 4 нотификации: високо съдържание на сулфит в сготвени скариди от Венецуела (2) и наличие на *Vibrio vulnificus* в замразени скариди от Еквадор и в сурови и белени опашки от скариди от Индия.

Други хранителни продукти/смесени – 4 нотификации: етиленов оксид в екстракт от индийски женшен от Китай; наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Trametes versicolor* в гъби на прах от Литва; кадмий в листа от цвекло от Италия и наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в пица със сос от Франция.

Птиче месо и продукти от него – 4 нотификации: *Salmonella* spp. в ястие с пуешко месо (shawarma) от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в птиче месо, също от Полша; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в сурово пиле от Холандия и *Salmonella enterica ser. anatum* в охладена патица от Унгария.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: високо ниво на обща миграция от пластмасови чинии от Албания; наличие на олово и фталати в кутия за пица от Турция и наличие на олово, фталати и фотоинициатори в кутии за пица от Турция.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: високо съдържание на акриламид в бисквити от Украйна и наличие на ацетамиприд в ориз басмати от Пакистан.

Мазнини и масла – 2 нотификации: наличие на бензо(а)пирен и на полициклични ароматни въгледороди в слънчогледово олио от Турция и наличие на полициклични ароматни въгледороди в кокосово масло от Шри Ланка.

Фуражни суровини – 2 нотификации: *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в рапичен шрот от Украйна и наличие на диоксин в лучен разтворим концентрат от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: *Staphylococcus aureus* във ферментирал сушен колбас от Белгия и наличие на *Listeria monocytogenes* в приготвени ребра с неизвестен произход.

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сирене raclettes от Франция и в отлежало сирене с мед и круши от Италия.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: наличие на бензоена киселина в сода от САЩ и наличие на добавката Е 171 – титаниев диоксид включена в съставките на сироп използван за производство на безалкохолни напитки от Тайван.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: възможно наличие на чуждо тяло (парче стъкло) в хранителен продукт с конско месо от Индия и наличие на говежда ДНК в юфка от Китай.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: наличие на фенобукарб в черен чай от Индия.

Билки и подправки – 1 нотификация: наличие на пестицидни остатъци, включително и хлорпирифос в кимион на прах от Обединеното кралство.

През месец януари 2024 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираните страни са Франция и САЩ, всяка с по 8 нотификации, следвани от Китай и Турция, всяка с по 6 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 70 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 16 нотификации: неразрешено влягане на хранителната добавка Е 107 – титаниев диоксид в хранителни добавки от Обединеното кралство (3), от Швейцария и от Румъния; наличие на неразрешени хранителни добавки от Белгия; високо съдържание на витамин РР в хранителна добавка от Франция; откриване на забранената субстанция 5-хидрокситриптофан (5-НТР) в семена от *Griffonia simplicifolia* в хранителна добавка от Италия; наличие на неразрешената нова храна лактокиселинна бактерия (*Limosilactobacillus fermentum hereditum*) в хранителна добавка от Германия; наличие на първични ароматни въглеводороди в хранителна добавка от Русия; наличие на неразрешената съставка екстракт от *Huperzia serrata* в хранителни добавки от

Обединеното кралство; **наличие на неразрешена нова храна** в хранителни добавки, също от Обединеното кралство; **неразрешена нова храна никотинамид мононуклеотид (NMN)** в хранителни добавки от Полша; **наличие на неразрешена съставка *Withania somnifera*** в хранителна добавка от Германия; **наличие на неразрешена субстанция (екстракт от семена на *Griffonia simplicifolia*)** от Испания и **наличие на плесени** в подсладена желирана вода от Франция.

Фуражни суровини – 7 нотификации: високо съдържание на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*) в ръж от Холандия и в сорго от Франция; *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в рапично кюспе и слънчогледово кюспе от Германия и в соево брашно от Холандия; **фосфан** в рапичен шрот от Румъния; *Salmonella enterica ser. Liverpool* в соев шрот от Германия и *Salmonella enterica ser. Infantis* в царевични кълнове от Австрия.

Зърнени и тестени изделия – 5 нотификации: високо съдържание на алкалоиди на мораво рогче в ръжено брашно от Белгия и от Германия; ацетамиприд в ориз басмати от Пакистан; **наличие на неотразени на етикета алергени** на бисквити от Германия и **наличие на тетраметрин** в пълнозърнесто пшеничено брашно от Италия и Унгария.

Сладкарски изделия – 5 нотификации: наличие на неразрешена хранителна добавка E 171 – титаниев диоксид в сладки от Испания; **наличие на тетраhydroканабинол (THC) и на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (CBD)** в дъвки от Холандия; **наличие на неразрешените добавки E 266 – натриев дехидроацетат и E 637 – етилмалтол** в сладкарски изделия от Китай; **наличие на млечни продукти** в шоколадов сладкиш от Индия и **високо съдържание на оцветителя E 110 – Сънсет жълто FCF** в сладкиши от САЩ.

Плодове и зеленчуци – 5 нотификации: високо съдържание на серен диоксид в сушени кайсии от Турция (2); **хлорпирифос и карбарил** в грах от Мадагаскар; **наличие на чужди тела и недеклариран алерген (пшеничено брашно)** в продукт от жълт грах от Украйна и **наличие на неразрешената хранителна добавка E 102 – тартразин** в кисели краставички от САЩ.

Птиче месо и продукти от него – 5 нотификации: *Salmonella* група С и *Campylobacter jejuni* в замразени патешки бутчета от Полша; **наличие на *Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в проби от пилешки вратни кожички от Полша; **пилешки филета неподходящи за човешка консумация** от Полша; *Salmonella*

spp. в замразени пилешки крила от Полша и **наличие на *Salmonella enterica ser. Infantis*** в птиче месо от България.

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: обелване на повърхностните части на мелница за маково семе от Китай; миграция на неразрешени субстанции от тиган за пържене от Китай; наличие на летливи субстанции в пластмасова шпатула от Китай и неразрешено влагане на бамбукови фибри заедно с пластмаси в материали в контакт с храни, също от Китай.

Други хранителни продукти/смесени – 4 нотификации: наличие на неразрешена нова храна ядки бетел в освежител за уста от Индия; етиленов оксид в псилиум на прах също от Индия; партида с мазнина на прах с неизвестен произход, съдържаща натриев казеинат, която не е преминала ветеринарните проверки в граничния пункт Ротердам при влизане в Европейския съюз и наличие на канабидиол (CBD) и на други канбиноиди в CBD дестилат от Словения.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: наличие на ларви на *Anisakis* във филета от съомга от Дания; високо съдържание на E 300 – аскорбинова киселина в замразени филета от риба тон от Виетнам и наличие на *Listeria monocytogenes* в съомга от Норвегия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) - 3 нотификации: наличие на чужди тела (парчета пластмаса) в приготвен колбас от Литва; *Salmonella spp.* в свинско месо от Испания и промяна на температурата при транспорт на говеждо месо от Белгия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: влошени органолептични характеристики на орехи от САЩ; наличие на пластификатор във фъстъчено масло от Италия и наличие на мъртви насекоми в орехи от Франция.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: високо съдържание на сулфит в скариди от Италия и от Сенегал.

Готови ястия и закуски – 2 нотификации: контаминация с фуран на бебешка храна от Германия и наличие на говеждо ДНК в соеви закуски от Китай.

Супи, сосове и подправки – 2 нотификации: миграция на бис (2-етилхексил) фталат (DEHP) в сос песто от Италия и партида с различни сосове

от Обединеното кралство, **която не е преминала ветеринарните проверки на граничния пункт.**

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: наличие на насекоми в шоколади от Италия.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: наличие на ДНК от преживни животни в храна за риба от Италия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: наличие на неразрешена нова храна L-теанин в енергийна напитка от САЩ.

Вода за човешка консумация - 1 нотификация: сензорно отклонение на изворна вода от Турция.

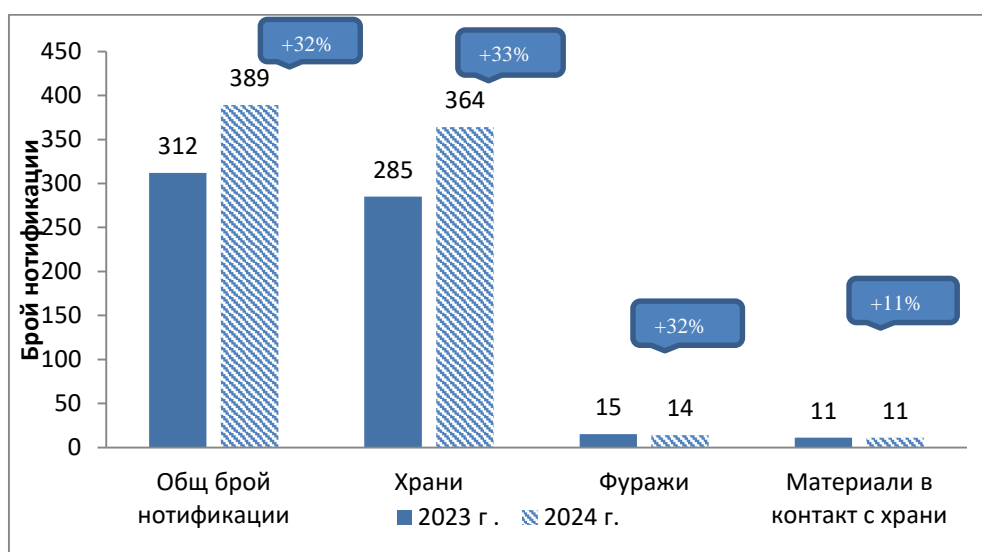
През месец януари 2024 г. при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Германия със 7 нотификации, следвана от Обединеното кралство, Италия и Китай, всяка с по 6 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

През месец януари 2024 г. България е нотифицирана два пъти.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. януари 2023 г.** и **м. януари 2024 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Най-много нотификации са докладвани при храните. **Повишение** се наблюдава при общия брой нотификации с 32%, при храните с 33% при фуражите с 32 % и при материалите в контакт с храни с 11%.

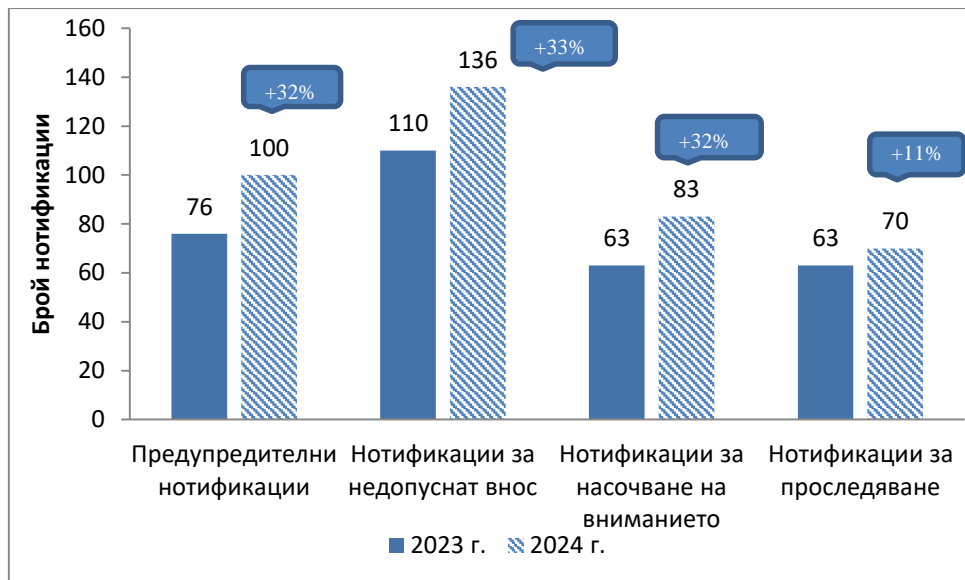
През месец януари 2024 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при всички типове нотификации.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. януари 2023 г. и м. януари 2024 г.

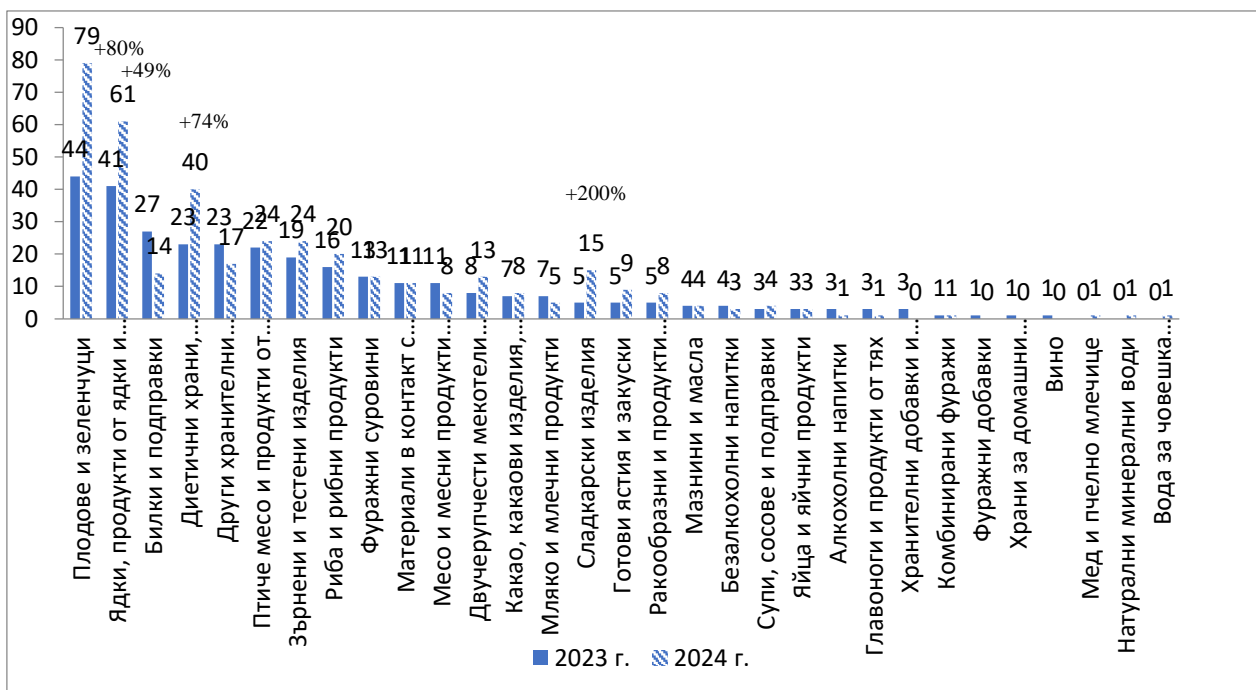
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по вид. Най-много съобщения има при нотификациите за недопуснат внос. Повишение се наблюдава при предупредителните нотификации с 32%, при нотификациите за недопуснат внос с 33%, при нотификациите за насочване на вниманието с 32% и при нотификациите за проследяване с 11%.

През месец януари 2024 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при всички видове нотификации.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са съпоставени данните за месец януари 2023 г. и м. януари 2024 г. според категории продукти. Повишение се наблюдава при следните категории продукти: „Плодове и зеленчуци“ с 80%; „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 49%; „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ с 74% и при „Сладкарски изделия“ с 200%.

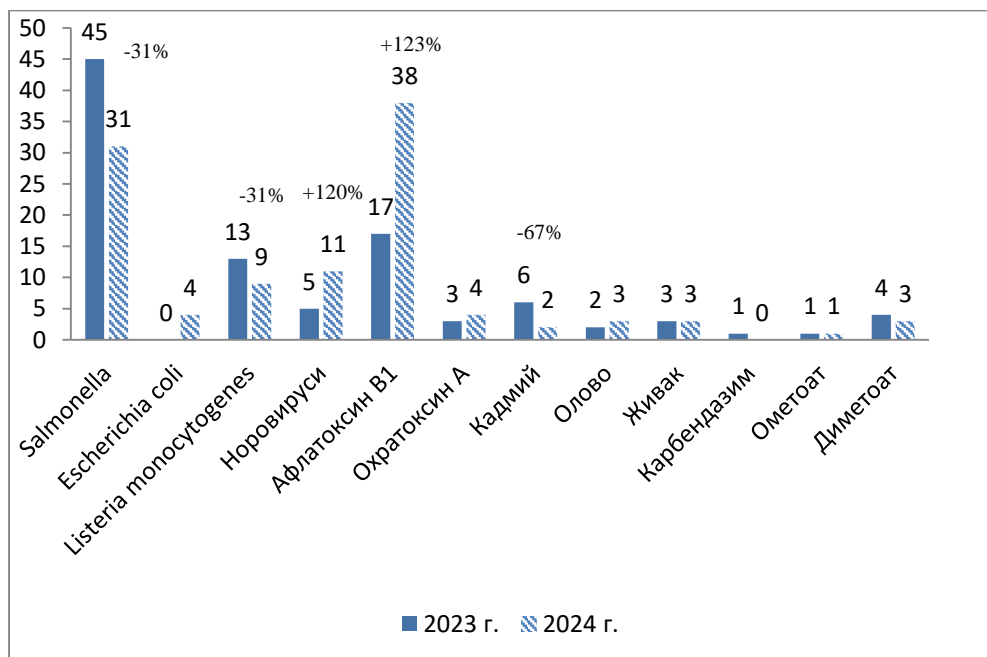

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците януари 2023 г. и януари 2024 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при плодовете и зеленчуците, ядките, диетичните храни и сладкарските изделия.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **януари 2023 г.** и **м. януари 2024 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава както **спад**, съответно при *Salmonella* с 31% и при *Listeria monocytogenes* също с 31%, така и **повишение** при норовирусите със 120%. При микотоксините се наблюдава **повишение** като при афлатоксин В1 достига 123%. При тежките метали се наблюдава **спад** като при кадмия достига 67%. Пестицидите запазват **ниски нива**.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците януари 2023 г. и януари 2024 г. се наблюдават се две тенденции. Има тенденция на спад при част от патогенните микроорганизми и при тежките метали. Има и втора тенденция на повишение при патогенните микроорганизми и микотоксините. Пестицидите запазват ниски нива.

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ - <https://corhv.government.bg/RASFF>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис
младши експерт в Дирекция КРОКЦ
19.02.2024 г.